

NOTITIE

Arcadis Nederland B.V.
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem

DATUM: 30 juni 2022
ONS KENMERK: 20-0774/21.10675/JanDaa
UW KENMERK: 30073363
AUTEUR: J. Daamen
PROJECTLEIDER: M.M. Visser
STATUS: definitief
CONTROLE: D. Emond

Notitie quickscan Wnb ontwikkeling natte natuurparel Strijpen/De Berk

Met de realisatie van Strijpen/De Berk als Natte Natuurparel (NNP) binnen het Natuurnetwerk Brabant wordt één van de drie deelprojectgebieden in het project Noordrand Midden West (NRM-W) ingericht als waterminnend tot waterrijk natuurgebied. NRM-W behoort tot het project Noordrand Midden, een gezamenlijk initiatief van Waterschap Brabantse Delta (WBD), Staatsbosbeheer (SBB) en de Provincie Noord-Brabant (PNB). Bureau Waardenburg (BuWa) heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (10 mei en 21 december 2021) en bronnenonderzoek de effecten van de realisatie van het deelgebied Strijpen/De Berk als Natte Natuurparel op beschermde soorten en gebieden en houtopstanden beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Conclusie

De ingreep zorgt mogelijk voor het aantasten van een deel van het leefgebied en het doden van een aantal individuen van de grote modderkruiper en het aantasten van voortplantingswater en/of overwinteringshabitat van Alpenwatersalamander en poelkikker. Daarnaast zorgt de ingreep mogelijk voor het aantasten van leefgebied en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Om hierover uitsluitel te geven is aanvullend veldonderzoek nodig. Op basis van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan worden vastgesteld:

- Welke functies het plangebied heeft en of deze essentieel zijn voor genoemde soorten;
- Of er maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op genoemde soorten te voorkomen of te verminderen;
- Of er een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is voor het project.

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig.

Daarnaast is het plangebied is leefgebied voor algemene soorten vogels. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedende vogels om negatieve effecten op deze soorten – en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb – te voorkomen. Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten.

In het plangebied komen invasieve exoten voor zoals grote waternavel, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en smalle waterpest. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar in het plangebied groeiplaatsen van deze invasieve soorten aanwezig zijn.

Een beoordeling van de effecten van stikstofdepositie en hydrologische effecten zijn geen onderdeel van deze notitie. Overige effecten op beschermde gebieden zijn uitgesloten. Voor de ingreep worden geen bomen gekapt. Verbodsbepalingen ten opzichte van houtopstanden zijn niet aan de orde.

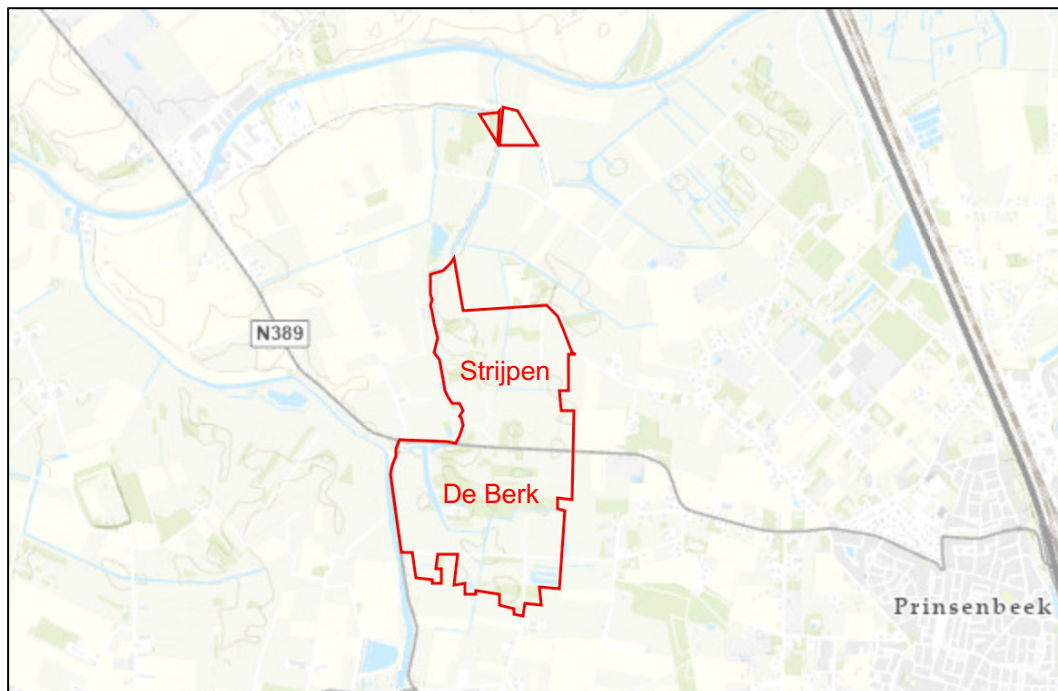
Deze conclusies worden hieronder toegelicht.

Toelichting

Plangebied

Het plangebied ligt ten noorden van Etten-Leur en ten westen van Prinsenbeek (Figuur 1). Het deelgebied Strijpen/De Berk is circa 200 hectare groot. Door het plangebied loopt de Strijpense weg die het noordelijk gelegen Strijpen van het zuidelijk gelegen De Berk scheidt. Strijpen bestaat vooral uit graslanden (Figuur 2) met enkele percelen hoog- en laagveenbos. Op de graslanden staan soorten als riet, fluitenkruid, grote vossenstaart en brandnetel. Aan de westkant wordt het plangebied begrensd door de Halsche Vliet; door het plangebied lopen enkele sloten (Figuur 3).

In De Berk wisselen ook graslandpercelen zich af met percelen met hoog- en laagveenbos (Figuur 4). In het centrale deel is een goed ontwikkeld laagveenbos aanwezig. In het westen bevinden zich landbouwgronden (Figuur 5). In het gebied zijn verschillende petgaten aanwezig (Figuur 6). De zuidelijke petgaten zijn meer recentelijk gegraven dan de noordelijke petgaten. Door de petgaten is trilveen ontstaan. Ook in De Berk is een slotenpatroon rondom de percelen aanwezig (Figuur 7).

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omkaderd). Het noordelijke deel is ook onderdeel van het plangebied Strijpen/De Berk. (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN)

Figuur 2. Grasland met soorten als riet, distel en brandnetel.

Figuur 3. Sloot ten oosten van het deelgebied Strijpen.

Figuur 4. Bosperceel in deelgebied De Berk.

Figuur 5. Landbouwgrond in westen van De Berk.

Figuur 6. Petgaten in deelgebied De Berk.

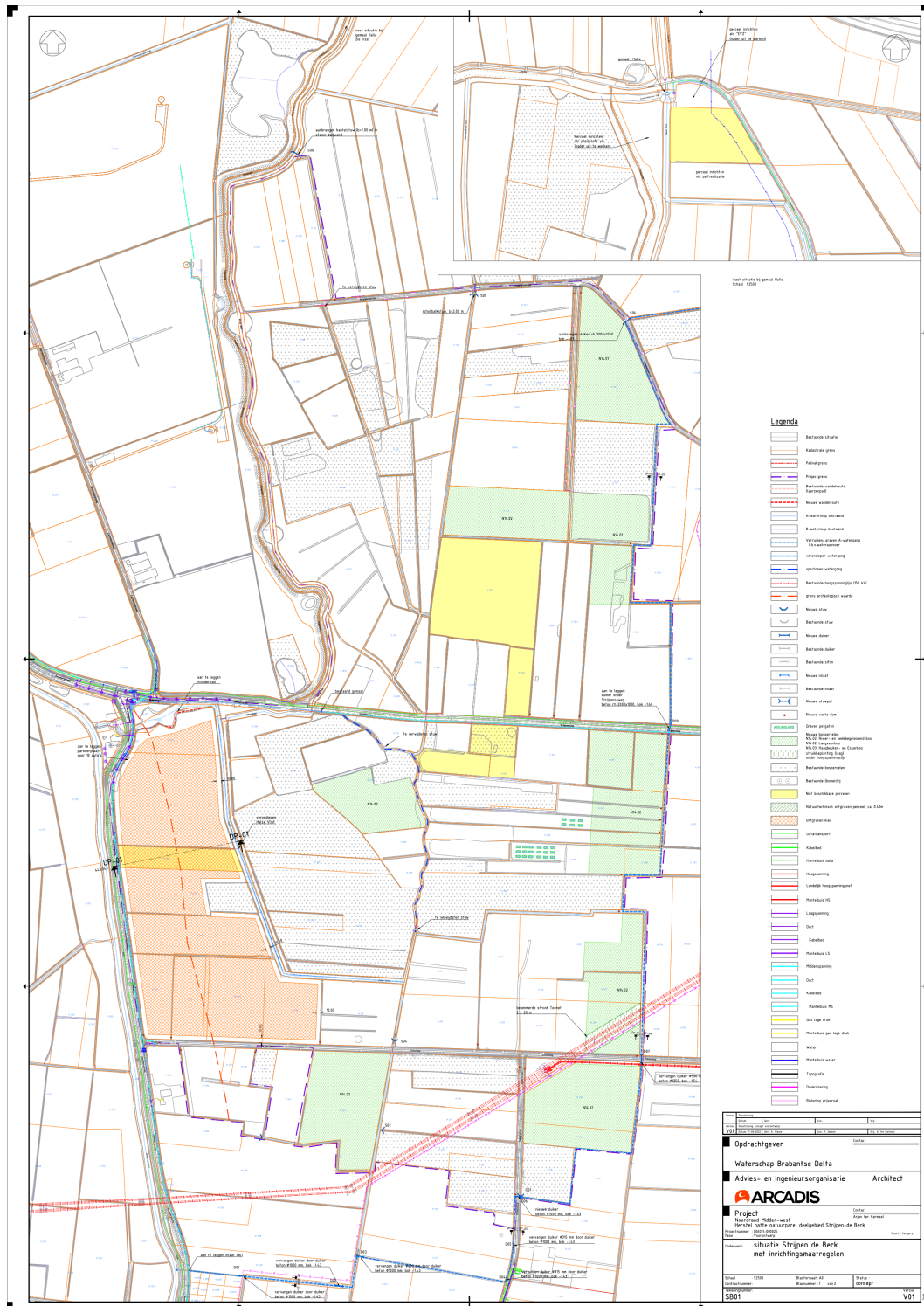

Figuur 7. Sloot in deelgebied De Berk.

Voorgenomen ingreep

In Figuur 8 is het voorlopig ontwerp (VO) weergegeven. De volgende werkzaamheden vinden plaats volgens het huidige VO:

- Ontgraven van verschillende percelen voor moerasontwikkeling (rood gearceerde percelen aan westkant van het gebied).
- Aanplanten bos met plangaten 30x30 cm met name aan de zuid- en oostrand van het plangebied, maar ook één centraal gelegen perceel.
- Aanbrengen en verwijderen stuwen en duikers.
- Verdiepen Halsche Vliet.
- Aanleggen vlonderpad in westelijke hoek plangebied.
- Aanleggen tien parkeerplaatsen.
- Graven petgaten op meerdere percelen.
- Aanleggen omleidingssloot voor de landbouw langs oostelijke rand van het plangebied.
- In de twee noordelijke percelen wordt een ecologische verbindingszone (EVZ) gerealiseerd en een paaiplaats voor vis.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de soortenbescherming zoals opgenomen in de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere beschermde soorten geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. Naast de wettelijk beschermde soorten, is ook gekeken naar Rode Lijst soorten en de aandachtsoorten van Staatsbosbeheer (lijst met beschermde soorten + aandachtsoorten t.b.v. verspreidingskaarten WSBD, 2020).

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied en ligt hemelsbreed op ongeveer 8,5 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Hollands Diep. Een beoordeling van de gevolgen van stikstofdepositie maakt geen onderdeel uit van deze notitie. De hydrologische effecten worden naar aanleiding van de modellering beoordeeld. Overige significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. De ingreep veroorzaakt geen aantasting van relevante soorten en habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld als gevolg van geluid, trilling etc.).

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het project is onderdeel van het Natuurbeheerplan. In de huidige situatie wordt niet aan alle voorwaarden voldaan om de gestelde natuurdoelen te realiseren. Met de realisatie van Strijpen/De Berk als Natte Natuurparel binnen het Natuurnetwerk Brabant wordt dit deelgebied ingericht als waterminnend tot waterrijk natuurgebied. Het resultaat is een deelgebied met een watersysteem dat voldoet aan de hydrologische randvoorwaarden voor natte natuurgebieden, dat extreme neerslaghoeveelheden kan opvangen en rekening houdt met de omliggende landbouwfuncties in de polder. Het project heeft positieve effecten op het Natuurnetwerk Brabant.

Houtopstanden

Voor de ingreep worden geen bomen gekapt. Verbodsbepalingen ten aanzien van houtopstanden (hoofdstuk 4 van de Wnb) zijn daarom niet aan de orde.

Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van twee veldbezoeken, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald en beoordeeld op basis van de functie van het plangebied van beschermde soorten en de voorgenomen ingreep.

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 29 april 2021, 20 december

2021 en 27 juni 2022. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. drie km om het plangebied en gegevens tot tien jaar oud. Daarnaast is, voor zover nodig, gebruik gemaakt van achtergronddocumentatie (zie literatuurlijst).

Het plangebied en de directe omgeving is op 10 mei en 21 december 2021 bezocht. Tijdens de terreinbezoeken is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, hollen, uitwerpselen, haren, etc). De percelen die niet toegankelijk waren, zijn met verrekijker bekeken om potentiële functies van beschermde soorten vast te stellen. De poelen/watergangen zijn steekproefsgewijs bemonsterd met een schepnet op 10 mei 2021, om informatie over de aanwezige waterfauna (amfibieën, vissen, ongewervelden) te verzamelen. Op basis van terreinkenmerken en expert judgement is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Planten

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied momenteel géén betekenis heeft voor beschermde plantensoorten. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied ook geen geschikte groeiplaatsen biedt voor wettelijk beschermde plantensoorten en zijn ook geen beschermde plantensoorten waargenomen.

In het plangebied zijn wel waarnemingen bekend van aandachtsoorten die niet beschermd zijn volgens de Wnb: brede wespenorchis, klein zonnedauw en rietorchis en de Rode Lijst soorten: blauwe knoop, brede waterpest, draadzegge, geveerd sikkeltmos, glanzend veenmos, hondsviooltje, kleine valeriaan, kleinste egelskop, ongelijkbladig fonteinkruid, slank veenmos, vlottende bies en waterdrieblad (NDFF). Deze soorten komen vooral voor in de omgeving van de petgaten en bij een van bospercelen in Strijpen.

Ongewervelden

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de gevlekte witsnuitlibel, teunisbloempijlstaart (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*) en grote vos (*Beschermingsregime andere soorten*) (NDFF). Habitat van de gevlekte witsnuitlibel zijn laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. In 2016 en 2017 zijn waarnemingen van deze soort gedaan nabij de petgaten. Bij recent onderzoek naar libellen zijn in het plangebied geen gevlekte witsnuitlibellen aangetroffen (mondelinge mededeling ter plekke onderzoeker, 2021). De petgaten en een deel van de sloten in het plangebied zijn geschikt leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel. De sloten die verdiept, verruimd of opgeschoond worden zijn niet geschikt, omdat hier nauwelijks watervegetatie aanwezig is.

Teunisbloempijlstaart is in Prinsenbeek waargenomen op ongeveer 500 meter afstand van het plangebied. Waardplanten van teunisbloempijlstaart zijn wilgenroosje, kattenstaart, basterdwederik en teunisbloem. Deze soorten zijn niet of nauwelijks aanwezig in het plangebied. Alleen de waardplant grote kattenstaart komt voor rondom de petgaten en

langs de westelijk gelegen landbouwgronden. Deze locaties liggen op meer dan 2 km van de waarnemingen van teunisbloempijlstaart. In het plangebied zelf zijn nooit teunisbloempijlstaarten waargenomen. Op basis van verspreidingsgegevens en kwaliteit van het leefgebied wordt een functie van het plangebied voor teunisbloempijlstaart uitgesloten.

Habitat van grote vos is vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. In het plangebied zijn wilgen aanwezig, mogelijk worden deze door grote vos gebruikt om eitjes in af te zetten. Deze blijven onaangetast.

Overige beschermde soorten ongewervelden komen in de omgeving van het plangebied niet voor (NDFF). Tijdens het veldbezoek is geen geschikt leefgebied van overige beschermde soorten ongewervelden waargenomen. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied momenteel géén functie heeft voor overige beschermde soorten ongewervelden.

In het plangebied zijn ook enkele waarnemingen bekend van de Rode Lijst soort oranje zandooie en de zeldzame soort tangpantserjuffer. Deze zijn waargenomen nabij de petgaten (NDFF).

Vissen

Uit het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote modderkruiper (*Beschermingsregime andere soorten*). Deze waarnemingen bevinden zich in watergangen in het naastgelegen gebied Kelsdonk/Zwermlaken. Nader onderzoek heeft aangetoond dat grote modderkruiper in 2022 aanwezig was in de sloten in Keldsonk/Zwermlaken (Daamen & Derriks, 2022). De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Een deel van de sloten in het plangebied is geschikt voor de grote modderkruiper. De sloten die geschoond, verruimd of verdiept worden zijn geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper. De sloot die dwars door het gebied loopt is met name geschikt als voortplantingswater, de sloot die langs de rand van het gebied loopt is voornamelijk geschikt als overwinteringsgebied. Beiden functies kunnen echter op beide locaties voorkomen. Overige beschermde soorten vissen komen in de omgeving niet voor. Er zijn geen waarnemingen van aandachtsoorten of Rode Lijst soorten bekend.

Amfibieën

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van poelkikker (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*) en Alpenwatersalamander (*Beschermingsregime andere soorten*). Deze waarnemingen bevinden zich op de golfbaan in Haagsche Beemden, op 1 km ten oosten van het plangebied (NDFF). Habitat voor de poelkikker bestaat uit onbeschaduwde wateren met goed begroeide oeverzone en voedselarm en schoon water. Alpenwatersalamander is in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of visrijk. De sloten in het plangebied zijn geschikt voortplantingswater voor de Alpenwatersalamander en poelkikker. Ruigtes en aangrenzende oeverzones van

eventuele voortplantingswateren vormen het landhabitat voor deze soorten tijdens de winterperiode. Deze soorten zijn niet aangetroffen tijdens de quickscan.

Daarnaast zijn er waarnemingen in de omgeving van het plangebied van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (*Beschermingsregime andere soorten*). Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. In het plangebied is geschikt voortplantingswater aanwezig voor deze soorten. Tijdens het veldbezoek is alleen bastaardkikker waargenomen bij het bemonsteren van enkele sloten.

Reptielen

In de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten reptielen (NDFF). Tijdens het veldbezoek is geen geschikt leefgebied voor beschermde soorten reptielen aangetroffen in het plangebied. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied momenteel géén functie heeft voor beschermde soorten reptielen.

Grondgebonden zoogdieren

Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van boomarter, bunzing, steenarter en eekhoorn (*Beschermingsregime andere soorten*). Eekhoorn is bekend uit Prinsenbeek. De bospercelen in het plangebied zijn mogelijk geschikt als leefgebied voor eekhoorn. In het plangebied zijn takkenrillen, struwelen en (muizen)holen aanwezig die geschikt zijn als schuilplaatsen/vaste verblijfplaatsen van boomarter, steenarter en kleine arterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn). Tijdens het veldbezoek in het naastgelegen deelgebied Kelsdonk/Zwermlaken is een bunzing waargenomen (Daamen & Derriks, 2021).

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van algemeen voorkomende zoogdieren zoals egel, haas (tevens Rode Lijst), huisspitsmuis, konijn (tevens Rode Lijst), ree, rosse woelmuis, veldmuis en vos (allen *Beschermingsregime andere soorten*). Tijdens het veldbezoek zijn in het nabijgelegen deelgebied Zwartenbergse Polder twee hazen en een ree waargenomen. In Strijpen/De Berk zijn verschillende muizenholletjes waargenomen. Voor deze soorten is het plangebied mogelijk onderdeel van het leefgebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Van overige soorten beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in de omgeving geen waarnemingen bekend. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen waarnemingen van deze soorten gedaan.

Vleermuizen

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*). De bomen in het plangebied bevatten geschikte holtes die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Het betreft de bomen in de bospercelen die ongemoeid blijven. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kan dienen. Het plangebied is mogelijk onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. De

watervgangen en bospercelen in het plangebied worden mogelijk door vleermuizen gebruikt als vliegroute, omdat ze een verbinding vormen tussen verschillende potentiële verblijfplaatsen en foerageerlocaties.

Vogels

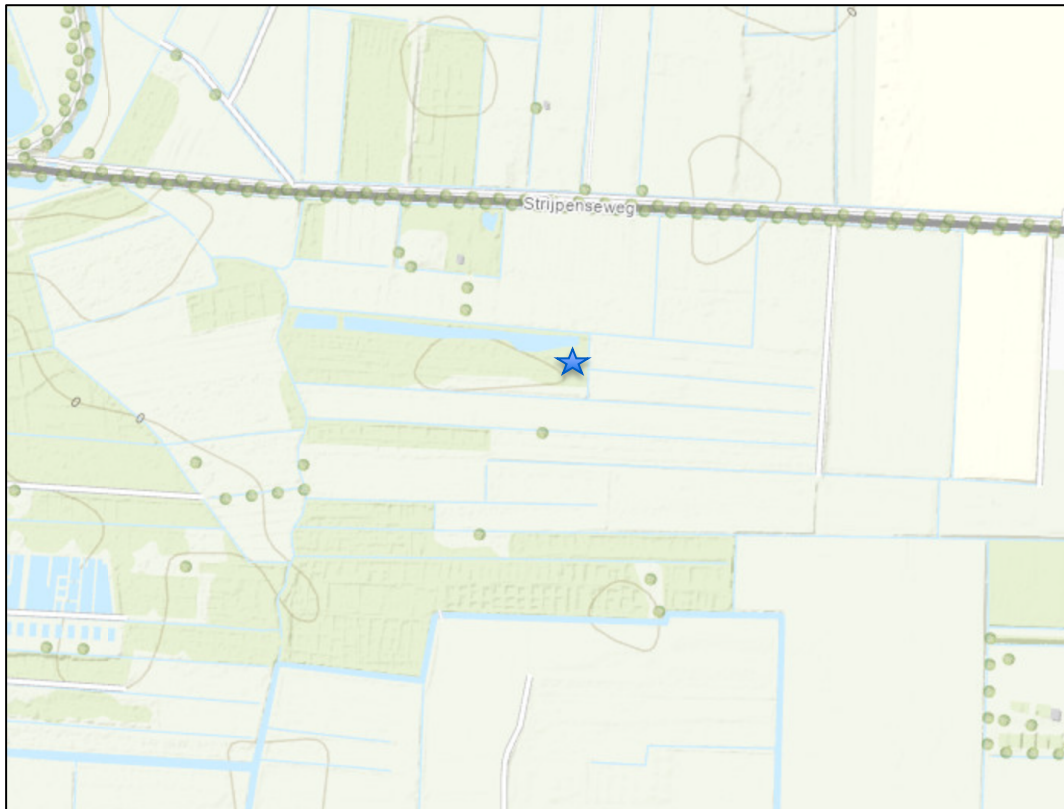
Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de volgende soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is¹: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig die geschikt is als nestplaats van gebouwbewonende vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw etc.). Geschiktheid plangebied als onderdeel leefgebied van huismus en gierzwaluw uitsluiten.

In het bosperceel ten zuiden van de Strijpenseweg is een buizerdnest waargenomen (Figuur 9). Van overige boombewonende soorten is geen nestplaats vastgesteld, maar deze kunnen op basis van het veldbezoek niet worden uitgesloten. Het plangebied is geschikt als foerageergebied van één of meerdere soorten met een jaarrond beschermd nest. Tijdens het veldbezoek is een ooievaar overvliegend waargenomen.

In het plangebied zijn ook waarnemingen bekend van een aantal Rode Lijst soorten: boerenzwaluw, blauwe kiekendief, graspieper, grote lijster, grutto, huiszwaluw, keep, kneu, koekoek, kraanvogel, kramsvogel, matkop, nachtegaal, ringmus, slobbeend, smient, spotvogel, tapuit, torenvalk, veldleeuwerik, visdief, wielewaal, wintertaling en wulp (NDFF).

In het plangebied is geschikt habitat aanwezig van algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is zoals, welke: blauwe reiger, rietgors, gaai, grasmus en roodborsttapuit.

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif, zwarte wouw.

Figuur 9. Locatie buizerdnest in deelgebied Strijpen (blauwe ster). (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN).

Invasieve en overlastsoorten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen als invasieve of exotische plantensoorten waargenomen, maar het plangebied is niet vlakdekkend op planten onderzocht en bovendien in december onderzocht, toen planten niet in bloei stonden. De afgelopen vijf jaar zijn in het plangebied waarnemingen gedaan van grote waternavel, hemelboom, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en smalle waterpest (NDFF). Deze zijn met name in de bospercelen waargenomen, waar geen ingreep plaatsvindt. Nader onderzoek is nodig om de actuele groeiplaatsen van deze soorten binnen het plangebied vast te stellen.

Effecten van de ingreep

Planten

In het plangebied komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten zijn uitgesloten. In het plangebied komen wel Rode Lijst soorten voor, voornamelijk in de omgeving van de petgaten en bij een van de bospercelen

in Strijpen. Hier vinden geen werkzaamheden plaats, waardoor deze behouden zullen blijven.

Ongewervelden

De wilgen in het plangebied zijn geschikt leefgebied voor de grote vos. De petgaten en enkele sloten zijn geschikt als leefgebied van gevlekte witsnuitlibel. Alle bomen, dus ook de wilgen, de petgaten en de betreffende sloten blijven door de ingreep behouden. De sloten die opgeschoond, verdiept of verruimd worden, zijn niet geschikt voor gevlekte witsnuitlibel. Negatieve effecten van de ingreep op beschermde soorten ongewervelden zijn op voorhand uitgesloten. Met de ingreep wordt het gebied aantrekkelijker voor ongewervelden uit de omgeving, waaronder gevlekte witsnuitlibel.

De niet beschermde aandachtsoorten komen vooral rondom de petgaten voor en bij een van de bospercelen in Strijpen. Deze blijven bij de ingreep ongemoeid.

Vissen

De sloten in het plangebied hebben mogelijk een functie als leefgebied van de grote modderkruiper. De sloot dwars door het plangebied is vooral geschikt als voortplantingswater en de sloot langs de grens van het plangebied vooral als winterhabitat. Met het verruimen, verdiepen en opschonen van deze sloten wordt het leefgebied van grote modderkruiper mogelijk verstoord. Nader onderzoek is nodig om de functie van de sloten voor grote modderkruiper te bepalen en tijdelijke negatieve effecten te voorkomen.

Amfibieën

De watergangen in het plangebied hebben mogelijk een functie als voortplantingswater voor Alpenwatersalamander en poelkikker. Indien poelkikker en alpenwatersalamander de watergangen als voortplantingswater gebruiken, zorgt de ingreep tijdelijk voor aantasting van een deel van dit voortplantingswater. Na de ingreep zijn de sloten weer beschikbaar als leefgebied van Alpenwatersalamander. Permanent negatieve effecten op poelkikker en Alpenwatersalamander zijn uitgesloten. Als poelkikker en Alpenwatersalamander in het plangebied voorkomen, dient bij de graafwerkzaamheden ook rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van deze soorten. Nader onderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor Alpenwatersalamander en poelkikker te bepalen en tijdelijke negatieve effecten te voorkomen.

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De huidige staat van instandhouding van deze soorten komt door de ingreep niet in het geding. De zorgplicht is wel van toepassing, beschermende maatregelen zijn uitgewerkt in deze notitie.

Reptielen

Het plangebied heeft geen functie voor beschermde soorten reptielen. Negatieve effecten op beschermde reptielen zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

De bospercelen in het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor eekhoorn en boommarter. Deze percelen blijven bij de ingreep ongemoeid. Er wordt met de ingreep meer bos gecreëerd, waardoor het leefgebied van eekhoorn en boommarter zal toenemen. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

De takkenrillen en bospercelen in het plangebied zijn geschikt als verblijfplaats van steenmarter en kleine marterachtigen. Deze zullen bij de ingreep ongemoeid blijven. Het plangebied is mogelijk onderdeel van het foerageergebied van steenmarter en boommarter. Omdat de ingreep zich beperkt tot het afgraven van een deel grasland en landbouwgrond voor de aanleg van moeras, laagveenbos (leefgebied boommarter) en petgaten, zal deze ingreep geen significant negatieve effecten op steenmarter en boommarter hebben. Er blijft voldoende foerageergebied blijven en in de omgeving is nog voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Indien kleine marterachtigen de schuilplaatsen en muizenholletjes op de percelen waar graafwerkzaamheden plaatsvinden gebruiken als verblijfplaats, zorgen deze werkzaamheden mogelijk voor het vernietigen van een of enkele van deze verblijfplaatsen. Nader onderzoek is nodig om de functie van deze percelen voor kleine marterachtigen te bepalen.

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De huidige staat van instandhouding van deze soorten komt door de ingreep niet in het geding. De zorgplicht is wel van toepassing, beschermende maatregelen zijn uitgewerkt in deze notitie.

Vleermuizen

Vleermuizen hebben mogelijk een verblijfplaats in de bomen in de bospercelen die in plangebied aanwezig zijn. Ook dienen de watergangen en bospercelen mogelijk als essentiële vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen. De bomen en bospercelen blijven bij de ingreep ongemoeid. Sommige watergangen worden verdiept, verruimd of opgeschoond. Vanwege de omvang van deze watergangen zal hierbij niet een functie als vliegroute verloren gaan.

Vogels

Het plangebied is geschikt als leefgebied van één of meerdere boombewonende vogelsoorten waarvan de nest jaarrond beschermd is, waaronder buizerd.

Omdat de bomen in het plangebied allen behouden blijven, gaan (potentiële) nestplaatsen van deze soorten niet verloren. Het afgraven van een deel (kruidenrijk) grasland en landbouwgrond, heeft geen significant negatieve effecten op het foerageergebied van deze soorten. Er blijft voldoende foerageergebied behouden en ook in de omgeving is nog voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Wel zijn er maatregelen nodig om verstoring tijdens de werkzaamheden te voorkomen, onder andere op het buizerdnest dat zich in een van de bospercelen bevindt.

Grond- en graafwerkzaamheden in het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat nesten van vogelsoorten die in gebruik zijn beschadigd raken of verlaten worden door de oudervogels als gevolg van verstoring.

Beoordeling Wet natuurbescherming

- Het doden van exemplaren grote modderkruiper en verstoren van een deel van het leefgebied van grote modderkruiper tijdens de werkzaamheden is een overtreding van de verbodsbepalingen (Wnb 3.10 lid 1a en b). Nader onderzoek is nodig om de functie van de sloten te bepalen.
- Het doden van exemplaren Alpenwatersalamander en poelkikker en verstoren van een deel van het leefgebied van poelkikker en alpenwatersalamander is een overtreding van de verbodsbepalingen (Wnb 3.10 lid 1 a en b). Nader onderzoek is nodig om de functie van het plangebied te bepalen.
- Het vernietigen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) is een overtreding van de verbodsbepalingen (artikel Wnb 3.10 lid 1b). Nader onderzoek is nodig om de functie van de af te graven percelen te bepalen.
- Voor het verstoren en/of vernietigen van nesten van vogels zodanig dat broedsels mislukken is geen ontheffing mogelijk. Het verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen (zie randvoorwaarden).

Randvoorwaarden voor werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep

- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden.
- Het verstoren van vogelnesten die in gebruik zijn moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Ook moet verstoring van jaarrond beschermde nesten tijdens de meest kwetsbare periode worden voorkomen. Dit kan door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaard periode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode 31 januari tot 31 augustus (rekening houdend met verstoring buizerd), deze periode dient afgestemd te worden met een ecooloog.
- Voor alle soorten geldt dat verstoring hiervan zoveel mogelijk moet worden voorkomen in het kader van de Zorgplicht. Indien tijdens de werkzaamheden grondgebonden zoogdieren of amfibieën of verblijfplaatsen van deze dieren worden aangetroffen, worden maatregelen genomen om te zorgen dat deze dieren niet worden gedood. Er dient zoveel mogelijk een kant opgewerkt te worden om het wegvlugten te faciliteren.
- Voor grote modderkruiper, Alpenwatersalamander, poelkikker en kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) wordt op basis van de resultaten van aanvullend onderzoek de benodigde randvoorwaarden en maatregelen bepaald.
- Voor invasieve exoten grote waternavel, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en smalle waterpest is nader onderzoek nodig om de huidige groeiplaatsen van deze soorten in kaart te brengen.

Nader onderzoek

Grote modderkruiper

Om te onderzoeken of de sloten die opgeschoond, verdiept of verruimd worden in het plangebied een functie hebben als leefgebied van grote modderkruiper kan gebruik worden gemaakt van inventarisatie met bijvoorbeeld schepnetten of fuiken. De optimale periode van inventariseren met schepnet is van maart tot juni: de soort is dan actief vanwege de voortplantingsperiode en de habitat is nog niet dichtgegroeid. Ook in oktober – november kan geïnventariseerd worden als de watergangen geschoond zijn en de kou nog niet ingetreden is. Het inventariseren op overwinteringsplaatsen kan het beste in de overwinteringsperiode van november tot en met februari plaatsvinden. Ook kan gebruik worden gemaakt van e-DNA onderzoek. Dit kan – afhankelijk van de functie van een watergang - gedurende het hele jaar plaatsvinden.

Alpenwatersalamander en poelkikker

Om te onderzoeken of de sloten die verruimd, verdiept of geschoond worden sloot en de een functie hebben als voortplantingswater voor de Alpenwatersalamander en poelkikker kan gebruikt worden gemaakt van inventarisatie door middel van schepnetten. De beste periode hiervoor is van april t/m september. Daarnaast kan voor de inventarisatie van Alpenwatersalamander ook gebruikt worden gemaakt van e-DNA onderzoek (in dezelfde periode).

Kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn)

Om te onderzoeken of de af te graven percelen een functie hebben voor kleine marterachtigen dient gebruik te worden gemaakt van een combinatie van cameravallen en sporenbuizen, gedurende zes weken tijdens het actieve seizoen (maart t/m augustus) of gedurende 12 weken in de periode september t/m februari.

Invasieve exoten

In kaart brengen huidige groeiplaatsen grote waternavel, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en smalle waterpest tijdens het groeiseizoen mei t/m augustus.

Literatuurlijst

- Daamen, J. & Derriks, F., 2021. Notitie quickscan Wnb ontwikkeling natte natuurparel Kelsdonk/Zwermlaken. Notitie met kenmerk 20-0774/21.04371/JanDaa. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Daamen, J. & Derriks, F., 2022. Notitie aanvullend onderzoek grote modderkruiper en Alpenwatersalamander Kelsdonk/Zwermlaken. Notitie met kenmerk 20-0774/22.03296/JanDaa. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met J. Daamen en/of ondergetekende.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv
D. Emond

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Arcadis Nederland B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl